

Obalovač broskyňový (*Cydia molesta*)

Pôvodnou oblasťou výskytu obalovača broskyňového (synonymum obalovač východný) je východná Ázia. Z tejto oblasti bol škodca zavlečený do USA a neskôr aj do južnej časti Európy. Postupom času boli pozorované jeho výskytu v najteplejších lokalitách strednej a východnej Európy. Ani Slovenská republika nie je výnimkou, nakoľko **obalovač broskyňový je prítomný v najteplejších oblastiach našej krajiny.**

Ako vyplýva zo slovenského pomenovania škodcu, hlavnou hostiteľskou rastlinou je broskyňa obyčajná. K hostiteľom však patrí aj marhuľa obyčajná, slivka domáca, jablň domáca, hruška domáca, mišpuľa obyčajná, mandľa obyčajná, čerešňa vtáčia a aj ďalšie druhy drevín.

Larvy poškodzujú predovšetkým **výhonky**, no neskôr aj **plody** broskyne. V mieste prieniku lariev do výhonkov sa nachádzajú ekrementy a kvapky gleja. Plody iných ovocných stromov môžu byť tiež poškodené larvami, avšak na čerešni a višni sú poškodené najmä výhonky. Takto poškodené výhonky sa postupne **skrúcajú, vädnú a napokon schnú**. Okrem vyžraných chodieb v dužine plodu, môžu byť vyžrané aj semená alebo kôstky. V jednom výhonku alebo v plode sa môže nachádzať hneď niekoľko lariev (v niektorých oblastiach Európy sa zistilo aj viac ako 10 lariev v jednom plode broskyne). Mladá larva je biela, žltobiela a neskôr, približne od tretieho instaru, červenkastá. Dorastené larvy prezimujú v úkrytoch na kôre stromov alebo v pôde. Dospelce majú zadné krídla sfarbené do tmavohneda s bledým okrajom. Samičky sú v porovnaní so samčekom väčšie. V našich klimatických podmienkach má škodca tri generácie za rok.

Ochrana spočíva v mechanickom **odrezávaní a pálení výhonkov spolu s larvami**. Ak je pozorovaný silnejší výskyt na plodoch, je vhodné ich zlikvidovať. Čiastočne môže veľkosť populácie ovplyvniť likvidácia rastlinných zvyškov v jesennom období. Škodca má v prírode aj prirodzených nepriateľov, napr. vajčkové parazitoídy z rodu *Trichogramma*, veľké množstvo druhov pochádzajúcich z čeľadi *Braconidae* (lumčíky) a tiež *Ichneumonidae* (lumky).

Pri monitoringu, resp. ochrane hostiteľov, je možné využiť *feromónové lapače*, ktoré spôsobujú dezorientáciu samčeka pri hľadaní samičiek. V rámci Slovenskej republiky je autorizovaný feromón Deltastop CM. Feromónový odparník je vhodné vymeniť za nový po 6 – 8 týždňoch od vystavenia v lapači. Kontrola prebieha najmenej dvakrát týždenne.

Z biologických prípravkov na ochranu pred obalovačom broskyňovým je možné využiť prípravok Lepinox Plus (aj v malospotrebitel'skom balení), ktorého účinná látka je na základe *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki*. Prípravok je najvhodnejšie použiť proti húseniciam prvého, resp. druhého instaru. Maximálny počet aplikácií v priebehu vegetačného obdobia sú 3. Okrem toho sú povolené pyretroidné prípravky Karate Zeon 5 CS (aj v malospotrebitel'skom balení), Lambdol a iba v malospotrebitel'skom balení Samuraj, ktoré sa aplikujú v období liahnutia lariev alebo ihneď po vyvrcholení letu motýľov alebo 8-10 dní po začiatku výraznejšieho náletu. Presnejšie dátumy ošetrovania bývajú zverejňované v aktuálnej signalizácii ÚKSÚP.

Ing. Ivana Horváthová
ÚKSÚP – OOR
18.7.2019